

Udskriftsdato: 19. december 2025

2024/1 SF.L L 65 (Gældende)

Skriftlig fremsættelse (24. oktober 2024) - L 65

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: Social- og Boligmin., j.nr. 2023-539

Social- og boligministeren (Sophie Hæstorp Andersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af børneloven, adoptionsloven, forældreansvarsloven og forskellige andre love (Familiedannelse ved surrogataftaler, medfar som retlig forælder, forenkling af familiedannelse ved voksenadoption m.v.)

(Lovforslag nr. L 65)

Lovforslaget udmønter først og fremmest Aftale om børns ret til deres forældre ved surrogataftaler, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet indgik den 5. februar 2024.

Ifølge aftalen er partierne opmærksomme på, at surrogataftaler rummer komplekse etiske og juridiske problemstillinger, men partierne lægger vægt på at tage ansvar for de børn, der kommer til verden på denne måde. Med aftalen sikres det, at børn, der fødes på grundlag af udenlandske surrogataftaler, og børn, der kommer til verden inden for rammerne af danske regler for altruistiske surrogataftaler, får ret til deres forældre i Danmark, uden at det kræver stedbarnsadoption.

Aftalepartierne ønsker således at indføre mulighed for, at Familieretshuset hurtigt kan træffe afgørelse om forældreskab med virkning fra fødslen i forbindelse med, at barnet ankommer til Danmark på grundlag af en udenlandsk surrogataftale. For at imødegå risikoen for handel med børn er aftalepartierne enige om, at en sådan afgørelse forudsætter, at mindst én tiltænkt forælder er genetisk knyttet til barnet, og at surrogatmoren efter fødslen har bekræftet, at hun ønsker at overdrage forældreskabet og barnet. Samtidig skal der foretages en vurdering af barnets bedste baseret på en formodning om, at det er til barnets bedste at træffe afgørelse om forældreskab.

Aftalepartierne ønsker også at sikre, at forældreskabet for børn i forbindelse med danske altruistiske surrogataftaler fastlægges allerede fra fødslen. Dette forudsætter, at aftalen er godkendt af Familieretshuset inden graviditeten. Godkendelsen skal betinges af, at surrogatmoren er fyldt 25 år og har født mindst et barn, at hun ikke som led i aftalen modtager vederlag, at hun bevarer retten til at træffe beslutninger om egen krop, herunder om graviditeten skal afbrydes, og at hun kan fortryde aftalen.

Videre fremgår det af aftalen om retligt forældreskab ved surrogataftaler, at der vil være behov for tilpasninger i barselsloven, så de retlige forældre sikres en selvstændig ret til fravær og barselsdagpenge. Dette udmøntes også ved lovforslaget.

Samtidig følger lovforslaget op på Folketingets vedtagelse den 8. juni 2022 af beslutningsforslag nr. B 72 om at anerkende medfaderskab i regnbuefamilier (borgerforslag). Det fremgår af betænkningen til beslutningsforslaget, at det ved en altruistisk surrogataftale skal være muligt for tiltænkte forældre at blive registreret som forældre i forbindelse med barnets fødsel, herunder som medfar hvis der er tale om et mandligt par. På den baggrund indeholder lovforslaget forslag om at indføre medfaderskab som retligt forældreskab i relation til børn, der fødes på grundlag af surrogataftaler.

Med lovforslaget bringes adoptionsloven i overensstemmelse med praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol sådan, at der kan gennemføres stedbarnsadoptioner af børn, der er født på grundlag af udenlandske surrogataftaler, hvor surrogatmoren har modtaget vederlag.

Samtidig indeholder forslaget forbud mod handel med børn med henblik på opfostring. Dette forslag skal ses i sammenhæng med artikel 35 i FN's børnekonvention om forebyggelse af salg eller handel med børn.

Herudover indeholder lovforslaget forslag, der også har til formål at smidiggøre og forenkle familiedannelsen. Det drejer sig om udvidelse af adgangen til både voksenadoption og stedbarnsadoption.

I relation til internationale børnebortførelser foreslås der bl.a. lovfæstelse af Social- og Boligministeriets behandling af sager om bortførelse af børn til stater, som Danmark ikke samarbejder med om internationale børnebortførelser.

Endelig foreslås sammensætningen af det rådgivende udvalg i Familieretshuset ændret sådan, at hvert medlem udpeges som repræsentant for en organisation.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.